

ROLNIK

ORGAN C. K. GALICYJSKIEGO TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO

wychodzi w każdą sobotę

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką pocztową:

w Państwie Austriackiem.

rocznie 8 koron. | półrocznie 4 koron.

W Rosji rocznie 5 rubli sr. — W W. Księstwie Poznańskim 3 talary.

Członkowie galic. Tow. gospodarskiego płaćcy 10 K.
wkładki rocznej, otrzymują „Rolnika“ bezpłatnie.

Ogłoszenia zamieszcza się za opłatą 15 h. od wiersza trzy razy łamanego, drobnym drukiem, albo za jego miejsce.

Przy częstszym inserowaniu oraz przy ogłoszeniach większych, znaczny rabat.

Ogłoszenia przyjmuje: Agencja Ogłoszeń, Lwów, pasaż Hausmanna 9.

Manuskryptów nieumieszczonych nie zwraca się.

Reklamacje uwzględnia się tylko do wyjścia numeru następnego.

Przedruk bez podania źródła niedozwolony.

Redakcyja i Administracyja „Rolnika“ ul. Słowackiego 1. S. II. piętro.

TREŚĆ:

O potrzebach nawozowych chmielu, przez K. M. — Dwanaścioro, przykazań dla zamieszkałych w okolicy Lwowa gospodarzy zestawili Józef Śniadowski, — Nowości, (T. G.) — Jak zadawać lekarstwa chorym zwierzętom. — Kronika. — Drobne wiadomości. — Z piśmiennictwa rolniczego. — Wiadomości handlowe.

0 potrzebach nawozowych chmielu.

W praktyce rolniczej racjonalne nawożenie pod rośliny uprawne musi się stosować z jednej strony do jakości i zasobności ziemi — aby ją wzbogacać w te składniki jakich jej niedostaje — z drugiej jednakże strony musi się stosować do wymagań rośliny, którą mamy uprawiać. Różnice pomiędzy gatunkami roślin uprawnych co do przebiegu, ich rośnięcia i co do ich potrzeb nawozowych są tak znaczne, że pomijać ich przy nawożeniu nie można. Im więcej intensywną staje się produkcya rolnicza, tym bardziej szczegółowo zdawać sobie należy sprawę ze wszystkich okoliczności, nieraz pozornie ubocznych tylko i mało znacznych, które jednakże na wysokość plonu wpływać mogą.

Co do przebiegu pobierania żywiołów ze ziemi przez rośliny, to ważność tej kwestyi dla rolnictwa, dość dawno została uznana — a w najnowszych czasach przez śp. prof. Jerzego Liebschera z naciskiem podnoszoną. Jego badania i sprostowania prowadzą do wniosków, że zarówno długość okresu wegetacyi, jak i szczegółowy przebieg pobierania pokarmów przez pewną roślinę, decydują o jej potrzebach nawozowych, które trzeba przy racjonalnej uprawie uwzględnić. Im krótszym jest okres, w którym roślina pobiera pokarmy kończy, im silniej występuje w pewnych krótkich okresach rozwoju — potrzeba obfitego pożywienia — i to zwłaszcza we wczesnych stadiach, w młodości, kiedy to korzenie jeszcze są mało rozgałęzione i rozwinięte; w tym mniej korzystnych warunkach odżywienia znajduje się roślina — tym więcej wymagać musi zapasu łatwo przyswajalnych składników w roli.

Mamy najlepszy przykład na jęczmieniu, który żyjąc krótko, do wydania pełnych plonów potrzebuje ziemi w składniki szybko przyswajalne bogatej. Nato-

miast rośliny takie, które długo się rozwijają a pobierają pokarm w ciągu całego roku jednostajnie, albo ku jesieni dopiero coraz więcej, — takie mogą wyzyskać korzystniej starą siłę nawozową i zasobność samej gleby i korzystać z nawozów (mianowicie organicznych) powolniej się rozkładających.

Badania nad tym przedmiotem przez Liebschera, Heckeego, Dr. Remy'ego i Siegmunda — stwierdziły, że wprawdzie i przebieg pogody widocznie na pobieranie pokarmu wpływa — ale decydujący wpływ zawsze ma na to fizyologiczna właściwość gatunku lub odmiany rośliny.

Chmiel należy jak wiadomo do roślin o długim okresie wegetacyi, to też jest rośliną, którą dotychczas w obszernej praktyce nawożono wyłącznie nawozami organicznymi działającymi powolnie. — Kompost i nawóz stajenny to były nawozy jedynie prawie w chmielarstwie stosowane — a chmielarze z niechęcią zwracali się do nawozów sztucznych — twierdząc, nie bez pewnej racyi, że obojczy skutków nie można się po nich spodziewać. — W ostatnich dopiero czasach zwrócono się do dokładnego zbadania tego przedmiotu — i okazało się, że i w tym wypadku racjonalne użycie nawozów sztucznych jako pomocniczych może oddać bardzo dobre usługi dla produkcji chmielu. — Trzeba się jednak, przy nawożeniu takim, liczyć bardzo szczegółowo z istotnymi potrzebami chmielu, aby osiągnąć cel — tj. największą ilość szyszek — bez zbytecznego wzbijania w liście.

Z najnowszemi badaniami w tej materii chcemy właśnie zapoznać czytelników opierając się na obszernej pracy młodego uczonego dr. Teodora Remy'ego

*) *Blätter für Gersten Hopfen u. Kartoffelbau* za grudeń 1900 i styczeń 1901.

Badania te zostały przeprowadzone na polach doświadczalnych wielkiego instytutu specjalnego dla piwowarstwa i gorzelnictwa pod Berlinem, dotowanego przez rząd pruski rocznie kwotą miliona marek.

Zajęto się naprzód zbadaniem jaki przebieg ma pobieranie pokarmów ze ziemi przez chmiel w ciągu jego rocznej wegetacji. Müntz już przed 20 laty w Paryżu kwestyę tę bliżej badał, rozbiierając chemicznie pędy liście i szyszkę chmielu w dwu różnych stadiach rozwoju i oznaczył, że sądząc z rozwoju i składu chemicznego części nadziemnych, chmiel zużywa w pierwszych stadiach rozwoju tj. do połowy czerwca więcej stosunkowo azotu, kwasu fosforowego i potasu, niż w peryodzie drugim od czerwca do jesieni; stwierdził wysokie wogóle wymagania chmielu, co do siły nawozowej gleby; nie uwzględnił on jednak wcale składu korzeni i kłączy.

W nowszych czasach Hanamann*) w Czechach stwierdził również przez analizy kolejno 4 razy w roku zbieranych części nadziemnych chmielu, że do końca czerwca odbywa się szybko pobieranie azotu potasu i kwasu fosforowego. Natomiast pobieranie wapna i magnezyi przypada w największej mierze na późniejszą porę lata i jesieni.

Dr. Remy we wyżej wspomnianej pracy badał nie tylko części nadziemne ale i kłace i korzenie chmielu, wskutek czego przedstawia on dokładniejszy obraz wymagań nawozowych tej rośliny. Doświadczenia były robione w ten sposób iż badano skład chemiczny i ilość składników pobranych przez chmiel w pięciu porach tj. 20 kwietnia, 3 lipca, 6 sierpnia 5 września i 15 października a mianowicie badano w każdej porze po 12 krzaków chmielu wykopywanych zawsze z całą karpą i korzeniami do znacznej głębokości i oznaczono ilość składników pokarmowych, zawartych w różnych stadiach rozwoju roślin. Wybrane do badania rośliny pochodziły z najwięcej jednostajnej części chmielarni położonej na piaszczystej próchnicznej glebie nawożonej

stale tylko nawozem stajennym w jesieni, w ilości po 4 kg. na karpę.

Ilości składników znalezione w każdej z poszczególnych pór, podane poniżej w przecięciu dla jednej rośliny doskonale nam malują przebieg pobierania żywiołów roślinnych z ziemi przez chmiel*).

dzień zbioru	Stan rozwoju chmielu	Waga całej rośliny su- chej w gr.	W całej roślinie znaleziono w gramach				
			azotu	potas.	kw. fosf.	wapn.	magnezji
20/4	Obećnianie karp.	388·5	7·9	7·2	1·98	5·31	1·09
3/7	Pędy dorosły do $\frac{2}{3}$ wysok. tyk	459·7	10·9	10·0	2·29	9·3	3·45
6/8	Początek roz- woju szyszek	750 9	16·0	16·5	3 94	21·0	6·48
5/9	Pora zbioru szyszek . . .	1061 4	19·6	21·5	6·53	26·0	8·85
5/10	Późółkły wszystkie liście	1066·2	20 30	19·7	6·53	28·3	5

Zliczb tych widzimy że największy wzrost chmielu i pobierania pokarmów przezeń przypada na drugi i trzeci badany okres.

W powyższej tabelce w pierwszym wierszu są ilości składników znalezione w chmielu w chwili obećniania karp, czyli tzw. czyszczenia wiosennego, są to więc ilości zawarte w korzeniach i karpach samych. Stanowią one niejako pewien zapas, pewien kapitał, z którego w pierwszym rzędzie na wiosnę pędy nadziemne pożywienie czerpią. Zapas ten w ciągu rozwoju chmielu w miarę wieku i rozrostu karp, zwiększa się powoli i tak w r. 1901 w chmielniku badanym sucha masa karp wynosiła z wiosną przeciętnie po 383 gr.

*) Szczegółowych zestawień analiz jakoteż przebiegu pogody w roku doświadczalnym nie podajemy tutaj, odsyłając czytelników bliżej się tem interesujących do oryginalnej pracy.

*) Zeitschrift f. das landw. Versuchswesen in Oesterreich 1898 zeszyt 6.

Dwanaścioro „przykazań“ dla zamieszkałych w okolicy Lwowa gospodarzy.

Zestawił około lat 12 mieszkający tamże doświadczyński.

1. Nie trzymaj dobrych koni bo ci złodziej ukradnie a jak ucha swego nie zobaczysz, tak skradzionych koni nie ujrzysz. Staraj się kupować takie, ażeby na 4 konie było jedno oko a to dla tego, ażeby codzień inny robiący twemi końmi nie miał co wybić; — i tak wkrótce i to ostatnie oko na cztery konie zamieni się na oczodół!

2. Jeżeli ci zaś ukradnie złodziej krowę ze stajni to wyprowadź i cielę wołając „panie złodziej, panie złodziej weź pan i cielę — bo przysłowie mówi „wzięli złodzieje krowę niech biorą i cielę — inaczej koszt poszukiwania, telegrafowania, stawianie po sądach, wyniesie więcej jak krowa warta, a tak okupisz się i będziesz miał spokój na jakiś czas. Dotyczy to i innej kradzieży.

3. Postaraj się w c. k. starostwie o waffen pas „

a to przynajmniej na 2 dubeltówki (mogą być drylingi) 2 rewolwery jeden manlicher, a jak możebne to i na jedną „mitralię“ 12 strzałową, lecz nie, broń, Boże w celu polowania. tylko wyłącznie dla obrony osobistej i twoich najbliższych, — miej zapas amunicji, choćby największy, a broń białą zawsze ostrą, bo to ci się przyda choćby co dzień!

4. Zapisz sobie na fakultecie medycznym, teraz już we Lwowie, zapas zdrowia żelaznego, ażebyś nigdy nie chorował. Żadne przeziębienie, żaden katar, a broń panie Boże żadna słabość, któraby ciebie zmusiła pozostać w pokoju choćby 24 godzin, niepowinny cię nawiedzać, bo ten, który nie potrafi 6 dni w tygodniu chodzić w jednym ubraniu, nieздеж mując nawet butów przez ten cały czas, nie może gospodarować koło Lwowa, lecz niech się zapisze do braci Albertów. Również naucz się pisać różne bagatelki i pozwy, bo inaczej wydasz dużo na adwokatów.

5. Jeśli masz kopiec koniczyzny, wyki czy siana w polu, nie wolno ci spocząć w nocy pod kopiec, a to nawet gdybyś był tak zmęczony że z nóg padasz, bo może się trafić (autentyczne; tak się stało piszącemu)

w jesieni zaś 498 gr. przybytek więc w ciągu okresu wegetacji był 110 gr. na 1 roślinę.

Wskutek obecności tego zapasu, pobieranie żywności przez chmiel ze ziemi samej jest z wiośną bardzo powolne, zwłaszcza co się tyczy azotu, kwasu fosforowego i potasu. Dopiero z chwilą zawiązania kwiatu i rozwoju szyszek, pobieranie tych żywiołów z ziemi wzrasta się dosyć gwałtownie, i to nawet dosyć niezależnie od przebiegu pogody (temperatury i t. p.) Z chwilą zbioru szyszek ustaje pobieranie tych trzech żywiołów z ziemi, czego dowodzą oba ostatnie wiersze powyższej tabelki, wykazujące prawie równe cyfry znalezione dla potasu azotu i kw. fosf. Pobieranie wapna i magnezyi zdaje się do tej samej reguły stosować — tylko zapas tych żywiołów w karpie i korzeniach jest stosunkowo nieznaczny — wskutek czego wcześniej się wyczerpuje a przytem pobieranie tych żywiołów trwa dłużej, bo i po zbiorze szyszek jeszcze. Bardzo wyraźnie występuje to, cośmy dopiero powiedzieli w cyfrach jeżeli oznaczmy ilości żywiołów pobrane przez chmiel średnio w jednym dniu w ciągu różnych stadiów rozwoju:

Okres	Długość okresu dni	Przyrost dzienny suchej substancji w gramach	Pobieranie dzienne w miligramach na 1 roślinę				
			azotu	potasu	kw. fosfor.	wapnia	magnez.
I*)	74	0.96	41	38	4	54	32
II.	33	8.56	148	191	49	344	89
III.	30	10.35	120	165	86	167	79
IV.	40	0.12	18	—	—	57	15

*) Okres I. trwał od 20 kwietnia do 3 lipca.

„ II. „ „ 3 lipca do 6 sierpnia.

„ III. „ „ 6 sierpnia do 5 września.

„ IV. „ „ 5 września do 15 października.

że spoczniesz pod kopią, a złodziej przyjdzie i ukradnie ciębie razem z kopią, a to w ten sposób że zarzuci sznur po za kopię i złapie ciębie za nogi lecz, gdy poczujesz zbyt ciężar, może sznur podnieść i złapać za szyję! Zatem pilnuj sam siebie i w takim razie strzelaj na cztery strony świata a może choć jeden strzał trafi, bo człowiek strzela a Pan Bóg śrut roznosi.

6. Jeżeli wesołe towarzystwo myśliwskie w mundurach zechce z psami zapolować na twojem polu, to zdejm pokornie kapelusze i kłaniaj się nisko, bo skargi twoje ani w c. k. Starostwie ani w c. k. Corpscomendzie ba nawet w c. k. Reichskriegsministerium nie ci nie pomogą. Zaś Wni panowie posłowie z obozu interpalantów w Radzie państwa za tobą się nie ujmą boś „obszarnikiem“.

7. Jeżeli wojsko zechce się ćwiczyć na twoich polach melduj pokornie, że ci żadnej szkody nie zrobiono, choćby twoje zasiewy, twoje rowy, ba nawet twoje kultury leśne były zniszczone. — Na to jedyny środek, zamów sobie 100.000 moskali prawdziwych i niech się i oni ćwiczą, a w takim razie wyrządzona szkoda, przez komisję międzynarodową po skończonych ćwiczeniach

Zatem w pierwszym okresie rozwoju t. j. od 20 kwietnia do 3 lipca przybywało suchej masy dziennie średnio 1 gr., azotu 41 mg., potasu 38 mg., kw. fosf. 4 mg. wapna 54 mg, magnezyi 32 mg. W drugim okresie i w trzecim przypadało dziennie suchej masy już po 8.5 i 10 gr i odpowiednio do tego znacznie więcej wszystkich innych składników. W ostatnim okresie przyrastało suchej masy na 1 roślinę już bardzo nieznacznie, pobieranie pokarmów powoli ustawało, mianowicie potasu i kwasu fosf. już nic nie przybyło a innych mało co. Czyli innymi słowy: chmiel najwięcej potrzebuje pożywienia pobierać ze ziemi w czasie zawiązywania kwiatu i rozwoju szyszek, więc w lecie aż do zbioru, podczas kiedy z wiośną czerpie z gotowego zapasu: z potężnych korzeni i z karp. Skutkiem tego jest to roślina mogąca znakomicie wyzyskać bądź to nawet powolnie się rozkładający bądź to naturalne zapasy roli.

Jednakże ogólna ilość składników, jakiej chmiel wymaga jeżeli ją obliczymy na obszar, jest bardzo znaczną: jak to wykazują następujące zestawienia:

	azotu	potasu	kw. fosf.	wapna	magnez.
1 roślina chmielu zawiera w jesieni w gramach:	20.8	21.5	6.5	28.3	9.5
Z tego było już na wiosnę w karpach:	7.9	7.2	2.0	5.3	1.1
1 roślina pobrała więc przez rok ze ziemi gr:	12.4	14.3	4.6	23	8.4
z hektara przy 1.25 m. odległości roślin potrzeba kg:	79.5	91.5	29.5	147	54
czyli z morga okragło kg:	47	55	17	100	32

Jeżeli te liczby porównamy z ilością żywiołów jaką wyczerpują inne rośliny z tej samej przestrzeni, to zobaczymy znaczne różnice i tak np. wyczerpuje dobry zbiór z morga w kilogramach:

oszacowaną będzie! Inaczej, przysłany choćby najtęszszy Herr Leitenant do oszacowania, orzeknie: „was?! es ist nichts zu sehen“ i pojedzie.

8) Pamiętaj nauczyć się po węgiersku, bo polak a węgier to dwa bratanki. Jak zechce się panu kapralowi z patrolą huzarów „zakwacirować“ się w twoich stajniach wypędzić twoje konie zabrać ci słomę, świecić całą noc otwartą latarnią w stajni gdzie pełno słomy, dobywać się do kuchni cieladzkiej choćby przez okno gwałtem, to jak się rozmówisz? Aż przyjdzie jakiś trochę starszy na drugi dzień na koniu spienionym i zacznie teremtete wołać. Wtedy się dowiesz że to patrol nie u ciebie, ale o pół mili dalej miał przenocować i to w zamówionej kwatrze, lecz nieumiejąc po węgiersku, musiałeś ten posterunek przyjąć i całą noc chodzić na warcie osobiście i ze strachem przed ogniem.

9. Mając pół kopki w polu, postaw koło każdego wartownika z manlicherem, bo do rana ze 30 snopów bodaj 5 snopów ci ukradną, a także pamiętaj nie zostawić nawet przez południe w polu żadnego narzędzia gospodarczego, bo nie tylko orczyki, ba nawet i pług ukradną jak nikogo na warcie nie będzie.

	azotu	potasu	kw. fosfor.	wapna	magnez.
Pszenicy	50	27	20	8	6.5
Grochu	68	36	18	39	10
Ziemniaków	61	88	26	30	20
Koniczyny na siano	59	56	17	60	19

Chmiel zatem pobiera z ziemi mniej więcej tyleż azotu co pszenica, tyleż potasu co koniczyna, ale nierównie więcej od nich wapna i magnezy — chociaż koniczyna należy do roślin dużo wapna potrzebujących.

Z powyższego przedstawienia rzeczy dadzą się wyciągnąć pewne wnioski — dotychczas w części tylko przez praktykę chmielarską uwzględniane. Przedewszystkiem wskutek powolnego zrazu pobierania pokarmów z ziemi najodpowiedniejszym jest istotnie użycie pod chmiel nawozów azotowych powolnie działających a zatem organicznych, jak gnoju stajennego kompostów itp. natomiast saletra chilijska rzadziej może być używaną. I ona jednak może oddać doskonałe usługi, na rolach przepuszczalnych a niezasobnych w azot jeżeli się ją daje w miernych dawkach oględnie, a często.

Nawożenie wczesne w wiosną nie zawsze daje rezultaty, natomiast doskonały skutek wywarło przy próbach w tym celu czynionych nawożenie letnie po 30 gr. saletry na 1 roślinę około połowy lipca, w chwili zatem, kiedy chmiel zaczął pożywanie już z ziemi czerpać. — Taką dawką saletry można zasilać bez obawy wyubijania gleby lekkie o słabej a natury siły nawozowej, owszem przez to zapobiega się przedwczesnemu żółknięciu dolnych liści i osiąga się obfitsze wykształcenie szyszek.

Zasilanie potasem i kwasem fosforowym nie po trzeba się tak ściśle i ostrożnie stosować do przebiegu pobierania pokarmów.

Chodzi tylko o to, aby tych żywiołów niebrako-

10. Pamiętaj sadzić w swoich lasach tylko takie drzewa, które się nikomu na nie nie przydadzą, bo inaczej wyrąbią sosninę na kuczki żydowskie, świerczynę na drzewka Bożego Narodzenia, brzoźnę jeszcze młodą na miotły, grabinę i dębinę na biczyska do Lwowa na sprzedaż, resztę na grabliska do grabi i na kolki, rękojeście do łopat, gdyż wszystko we Lwowie spieniężyć można: zatem sadź tarninę i głóg, to będzie rosło.

11. Niesiewaj łubinu żółtego, boto ładny kwiat a wycieczkowicze tysiącami nawiedzą twój łąn łubinowy a piękne panie każda tylko bukiecik zwiąże; tobie zaś zostanie przydeptana łądyga. Tak samo staraj się ażeby twoje łąki były zabagnione, bo jak osuszysz, to wycieczkowicze tysiącami, taborem na twojej łące się rozłożą i całą wytracują a kwiaty, wyrwą z korzeniami. Sadź ziemniaków tylko tyle ile, sam osobiście będziesz mógł obrobić i wykopać, bo za żadne pieniądze w jesieni robotnika do kopania, a względnie do zbierania za kopaczką nie dostaniesz „bo się bulba urodyla” nietrzeźwo robić.

12. Pamiętaj ażebyś umiał sam krowy doić, bo trafi ci się często, że niema komu. A gdy sprowadzisz

wało, a chwilowy nawet ich nadmiar normalnemu rozwojowi chmielu nie nie zaszkodzi. Duże zapotrzebowanie wapna i magnezy wskazuje, aby baczniejszą zwrócić uwagę na te składniki przy kulturze chmielu na glebach w wapno ubogich. Że istotnie wapnowanie chmielarni daje w pewnych warunkach nadzwyczajne korzyści, dowodzą doświadczenia Hanamanna w Necze wicach w dobrach, ks Schwareenberg w Czechach), gdzie po użyciu 34 g wapna na ha pod chmiel osiągnięto powiększenie się plonów w dwójnasób! Być może jednak że na ten tak nadzwyczajnie korzystny skutek wpłynęło wapno nie tylko, jako pokarm roślinny, ale pośrednio przez poprawienie pewnych właściwości gleby.

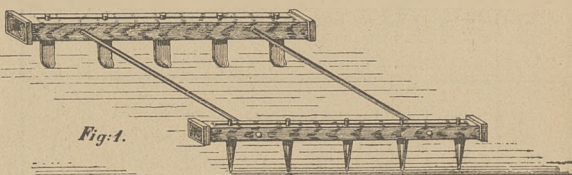
K. M.

Nowości.

Otto Nehring rolnik z Weissthal uzyskał patent na bronę radełkową (fig. 1.). Składa się ona z dwu belek drewnianych, z których tylna jest grubsza i cięższa, przednia zaś ma mniejsze wymiary i jest lżejsza.

W tylnej belce umieszczone są radełka. Szerokość ich wynosi około 55 mm, zaś odstęp poszczególnych radełek około 220 mm.

W przedniej belce są umocowane zwykłe zęby bronowe, proste.

Obie belki mają końce okute i są ze sobą połączone dwoma cięgłami żelaznymi, idącymi w kierunku siły pociągowej.

Ponadto znajdują się na przedniej belce haki do zaprzęgu (w rysunku opuszczone).

Brony te można zestawiać ze sobą parami, aby uzyskać większą szerokość roboczą.

rodziny mazurów to się gódz z niemi, ażeby im przyczepić łańcuch z 50-kilową kulą u nogi, bo gdy tylko słońce zaswieci pozostawia ci książki służbowe (a każdy ma co najmniej po dwie i uciekną w świat — a twoje zadatki, ordynarye, kosztą sprowadzenia, uważaj za przepadłe — zato biblioteka książek służbowych ci urośnie.

Jeżeli to wszystko wytrzymać potrafisz to w takim razie mieszkaj koło Lwowa a jak nie, to odjeżdżaj jak najprędzej choćby do Parany, bo tam łatwiej o robotnika, a prawo lynchu także coś warte!

Borki janowskie.

Józef Śniadowski.

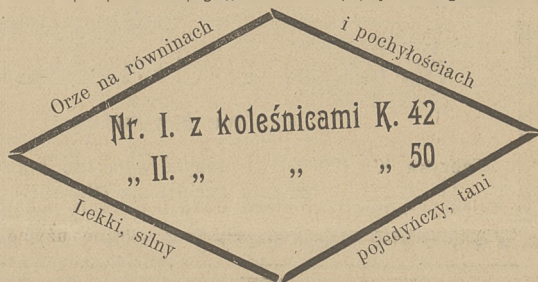
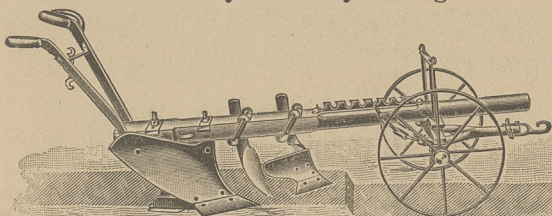

Czytelników naszych prosimy, aby zamawiając cokolwiek podług inseratu w naszym piśmie powoływali się zawsze na „Rolnika“.

Patentowany w Austrii i Węgrzech.

Narlepsze patentowane pługi „Globus“ z przyrządem do regulowania.

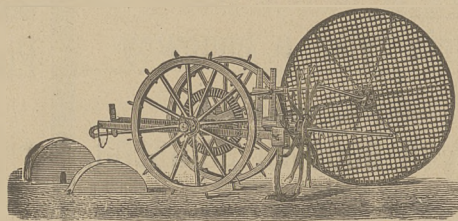
Poleca: MAREK FEUERSTEIN Skład maszyn rolniczych. — Lwów, Grodecka 1. 51.

2-3

Cenniki na żądanie darmo i opłatnie.

SKŁAD

Sprzedaż komisowa
zboża, nasion,
nawozów sztucznych
z gwarancją
jakości i pochodzenia.

Pośrednictwo

w sprzedaży,
kupnie
i
dzierżawie
dóbr ziemskich.

Dom Komisowo-Rolniczy

Stanisława Komornickiego

we LWOWIE, ulica Sykstuska 1. 35.

2-3

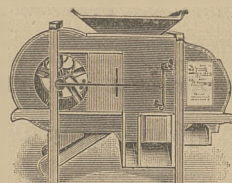
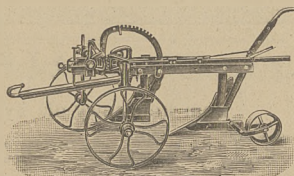
Spełniając na Galicyę i Bukowinę

Wyłączne zastępstwo fabryki maszyn

H. Cegielskiego Tow. Akcyjne

w Poznaniu

na obecny czas siewów i kopania kartofli poleca
ze swego składu:

- Uniwersalne dwuskibowe pługi „Record“ odznaczone przez Tow. gosp. na konkursowej próbie odbytej w r. b. w Przeworsku.
- Brony całozelazne oryginalne „Laackego“.
- Uniwersalne siewniki rzędowe „Hernburgia“ systemu Hooziera premiowane najwyższą nagrodą „Grand prix“ na wystawie w Paryżu r. b.
- Kartoflarki systemu hr. Münstera najnowszej konstrukcji wraz z koszem półkolistym lub kołem siatkowym pomysłu Gutowskiego składającymi wykopane kartofle w jednej grobelce po za maszynę nadto wszelkie inne maszyny rolnicze jak niemniej całe urządzenia gorzelń, browarów, młynów i kroszmalni których cenniki i prospekty przesyła na żądanie.

Używana maszyna drenarska

w dobrym stanie na sprzedaż

wiadomość w Domu dla Ziemian

SIEWNIKI MOSONI DRILL KUHNIGO

do nabycia

w Domu dla Ziemian

we Lwowie.

Fabryka KÜHNIGO nabyła wyłączne prawo wykonywania
patentu Zimermanna (Halensis).

Nie ulega wątpliwości,

że prawdziwe przez tysiące bezstronnych rolników za
pierwszorządne hodowle uznane:

żyto **BAHLENSA** „Tryumf”
„ **BAHLENSA** „Imperial”
„ **BAHLENSA** „Elite” (nowość z r. 1897)
„ **BAHLENSA** „Waza Tryumf” (nowość z r. 1897)
pszenica **BAHLENSA** „Perłówka” (nowość z r. 1898)

są do nabycia tylko u hodowcy

W własnym interesie proszę zażądać:

Katalogu oryginalnych hodowli Bahlsena.

DOM ROLNICZO-PRODUKCYJNY
ERNESTA BAHLENSA W KRAKOWIE.

5—11 Biuro nadawcze ul. Karmelioka 21 — Magazyny 33.

Pszenicę ostkę czerwoną, wypróbo-
waną pienną, odpor-
ną, gruboziarnistą i dorodną sprzedają po 19
kron za 100 kg wraz z workiem. **Zarząd
dóbr Mikulice** poczta **Przeworsk**.
2—3

Zarząd dóbr Komarówka

poczta w miejscu

sprzedaje: do siewu oryginalne

Żyto Bahlsenowskie

ziarno najocelniejże, produkcy dwuletniej za
100 kg netto: 4—5

Żyto „Elite” 20 Kron

Żyto „Tryumf” 17 Kron

loco stacya kolejowa **Korościatyn**.

Zboże na nasienie „Petkus”
„Schlanstät-
ter” aklimatyzowana pszenica „Squarehead”
jest do nabycia u Zarządu dóbr **Barona
Wattmana** w Rudzie różanieckiej
obok Cieszanowa. 1—3

Zarząd dóbr Brzeziny górne, poczta
Wielopole Skrzyńskie ma do zbycia do siewu ozi-
miny: **Pszenica Ostka galicyjska uszla-
chetniona** „Elite” po 25 kor.; „Sele-
kcyjna” po 23 K. Żyto ozieme „Elite”
po 21. K. wraz z workiem loco stacya Wiś-
niowa. Wobec licznych zamówień miejscowych
prosimy o wczesne zgłoszenia. Próbkę na żąda-
nie odpłatnie. 1—2

W Hulczu

o. p. loco stacya ko-
lei Beitz są na sprzedaż
BUH AJ KI
pełnej i pół krwi rasy **Sim-
menthalskiej** po 40 i 50 ct. za kilo żywej
wagi z obory zarodowej, a z **chlewni zaro-
dowej pełnej krwi rasy Yorkschir**
PROSIĘTA 2, 3 i 4-miesięczne. Blizsza wia-
domość Zarząd dóbr. 7—8

Ważne

dla właścicieli dóbr i gospodarzy rolnych

Dupuya oryginalna zaprawa ziarna do
siewu

do nabycia tylko u firmy

Marek Feuerstein

Lwów, Gródecka 51.

Skład maszyn rolniczych, do szycia
i pomocniczych dla rękodzielników.

Pakiet na 2 mtr. ctn. ziarna 50 hal.
„ „ 1 „ „ „ 26 „

Cenniki maszyn na żądanie darmo i odpłatnie.

Pomoc przy porodach u krów

poradnik dla gospodarzy wiejskich

na podstawie długoletniej praktyki
opracował

Teofil Sochaniewicz

krajowy nauczyciel weterynaryi.

Z licznymi rycinami.

do nabycia po cenie 1 K. 20 h.

w Redakcyi Rolnika
Lwów, ul. Słowackiego 1. 8.

Dom komisowy dla bydła

H. Laufer
w Pradze

poleca się Szanownym PT. Właścicielom dóbr
prowadzącym **opasy** do sprzedaży wszystkich
rodzajów

bydła opasowego i chudego

na Prąskim centralnym targu na bydło. (Refe-
rencje galicyjskich Właścicieli dóbr na życzenie
przesyła).

MAGAZYN

f. Krzysztofowicz

we Lwowie hotel „George'a”
otrzymał

4-10

Nowości w tapetach, kretkach etc.

Na obecny sezon poleca **żaluzje deszcznikowe i story** wszelkiej konstrukcji.

Wzory na żądanie odwrotnie.

Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublinach

(pod Lwowem)

Wpisy i wykłady rozpoczynają się 1-go października.
Blizszych wiadomości udziela dyrekcja.

2-3

Dr. R. Wawnikiewicz.

!!! Ważne dla P. T. Obszarów Dworskich !!!

PIOTR MIKOŁASCH i SPÓŁKA

polecają po cenach najniższych towar pierwszorzędnej jakości, jakoto:

WERNIKSY i OLEJE, lakiery i pokosty do wszelakiego użytku,

Masy i farby do podłóg, woski
Pędzle wszelkiego rodzaju, **gąbki**, **lak**, **atrament**
PIPY do beczek, **GAZY** na pytle

Środki dezynfekcyjne jak **kresolina**, **lyzol** i t. p.

Przyrządy i przybory do czyszczenia i leczenia koni i bydła,
ŚRODKI OWADOGUBNE.
Wiaderka, hydronety, latarnie gospodarskie
Pasy do maszyn, gurt, rzemyki, śruby, węże gumowe i konopne
Płyty i sznury do kotłów, holendry
Ceraty, chodniki, rogózki i podściółki, oliwy, zapalki
SZPAGATY, SZNURY
Środki do czyszczenia metali, jak proszek, mydło, pasta i t. p.
Farbka, krocmał, mydło do prania, świece
Smarowidla, czernidla i lakiery do skór i uprzęży
SZCZOTKI, GRZEBIEŃ — ARTYKUŁY GUMOWE

etc., etc.

Sklep i magazyny w domu własnym, ul. Kopernika 1. 1.
Cenniki na żądanie gratis.

35-52

ZARZĄD DÓBR

br. Romana Potockiego

w Chlebowicach

począta telegraf i stacja kolei w miejscu sprzedaje do nasienia: „**Zyto Triumph**“, „**Imperial**“, „**Petkuskie**“, „**Schlanstatskie**“ i „**Sybirskie**“ oraz **pszenicę** „**Ghirke**“ i **Horseconcours** przez selekcję regenerowaną.

5-6

Do Zarządów dóbr!

Kilka nowych stalowych wózków kolebkowych do przewozu buraków, kartofli itp., wraz z odpowiednią ilością szyn, tano do sprzedania. Zapytania pod J. W. 20 do Adm. czasop.

„Porkin“

Fabryka maszyn we Lwowie
Filia Rzeszów

wyrabia jako specjalność

Młynki do czyszczenia zboża

Cenniki maszyn rolniczych wysyłamy na żądanie.

Porkin wyśmienity środek do tuczenia świń.

Porkin powiększa nadzwyczajnie chęć do żarcia.

Porkin zawiera pożyteczne części dla organizmu świń.

Porkin zapobiega różom, zatwardzeniu żołądka i t. d.

Porkin ulepsza mięso, czyni je miększym, cieższym i bielszym, ułatwia trawienie, co też przyjemny smak sprawia.

Porkin 5 dkg. (2-3 łyżki stołowe) dla 3 świń 50 dkg. (1 pakunek) dla 30 świń, 1 kg. dla 60 świń, raz dziennie do strawy włączany sprawia po 8-10 dniach, nadzwyczajne polepszenie.

Porkin daje się chudym świnom nie chciwym żarcia.

Porkin drażni gruczoł ślinny, sprawia silniejszą odłąganie śliny i dlatego lepsze trawienie.

Porkin zapobiega ubyciu większej części pokarmu przez ekskrementa.

Porkin spowoduje szybkie rozwinięcie, wyborne tuczenie i stałe zdrowie.

Porkin opłaca się stokrotnie.

Porkin kosztuje: pakunek 80 porey 50 dkg. 1 korona zasyla się także w beczkach po 100 kg.

Skład Porkinu Wiedeń IX Bleichergasse 6.

Pompy Wagi

wszystkich rodzajów dla domowego i publicznego użytku, dla gospodarstw budowl i przemysłu.

Towarzystwo komandytowe dla fabrykacji pomp i maszyn
kurki, pipy, rury, węże gumowe i konopne.

W. Garwens, Wiedeń

nowych porównanych konstrukcji

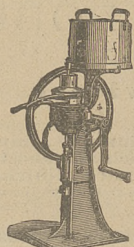
Decymalne, centesymalne, przemiannowe i mostowe

z drzewa i żelaza dla celów handlowych, fabrycznych, gospodarskich i innych.

I. Schwarzenbergstrasse 6.

I. Wallfischgasse 14.

Katalogi gratis i franco. Do dostania we wszystkich składach maszyn, u pompiarzy, etc. Żądać Garwensa: Pompy i Wagi!

Najlepsze użytkowanie mleka, największy wydatek
masła i najlepsze masło

są tylko wtedy możliwe, jeżeli się oddziela śmietankę
z mleka za pomocą centryfugi

ALFA SEPARATOR

1/4 miliona centryfug w użyciu, 500 pierwszych nagród,
Grand Prix Paris 1900.

Wszelkie przyrządy potrzebne w gospodarstwie mlecznym: Kierźnie, wygniatacze, chłodnice, naczynia i konwie z blachy stalowej.

Zakładanie zupełnych mleczarń ręcznych i parowych.

TOWARZYSTWO AKCYJNE

ALFA SEPARATOR

23-35

Wiedeń XVI. Gangelbnergasse Nr. 29.

357 Cenniki i pouczające broszury darmo. — Należy żądać „Alfa-Mittheilungen“

o maszynach, kowadła
stal. śróbsztaki, sznajdyzy i t. d.
wagi na bydło, pompy do spirytusów i
ślikawki polecają najtaniej
J. NEUBERGER i Ska
Lwów, Gródecka 53.
Maszyny rolnicze
Wichlerlego.

Do sprzedania pasiekę składającą
się z 33 uli, w czem
leżaków, reszta Dzierżony. **Roczny knur**
czystej krwi Yorkschir, z chlowni szkoły rolni-
czej w Dublanach. Zgłoszenia przyjmują **Fol-**
wark Mokrzan pocztą **Czerchawa.**
3-3

Buhajki rozplodowe rasy Bern-Simmen-
thal ma do zbycia obora zandawa
spadkobierców ś. p. Szedbeja w **Bohorod-**
czynie pocztą **Ottynia.**
3-3

Polecamy do siewu

Pszenicę ostkę galic. czerwoną
uszlachetnioną drogą ścisłej selekcji z ho-
dowli w Grodkowicach:

a) „**Elita**“ z roślin ręką wybieranych K. 28

b) „**Selekcijna**“ pierwsza reprodu-
kcyja Elity „ 28

Zyto polskie od lat kilkunastu stale „ 28

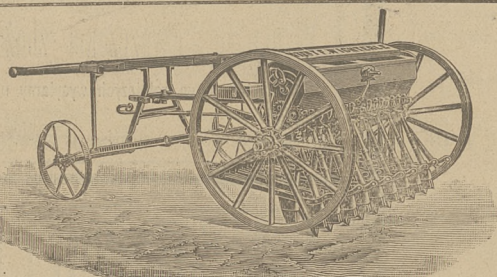
na jednym folwaru w ziemi pia-
szczyńskiej uprawiane „ 23

Ceny rozumieją się za 100 kg netto bez
worka loco stacya **Kraków** lub **Podłęże.**

Worki nowe grube po 1 K. za sztukę.

Pszenica Grodkowicka, której uszlachetnie-
nie prowadzi się od lat pięciu pod kierunkiem
prof. Dr. Prażmowskiego, okazała się przy po-
równawczej uprawie przeprowadzonej pod kie-
runkiem stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie
w dobrach Mikulińce Wielm. Jerzego Turnaua,
z pomiędzy kilkunastu odmian pszenic krajowych
i zakrajowych najlepszą i najplenniejszą. Na
mrozy zupełnie wytrzymała, rdzy zgoła nie pod-
pada, słomę ma grubą i sztywną ziarno nader
duże i szlachetne.

Zamówienia przyjmują: **Związek han-
dlowy Kółek rolniczych w Krako-
wie** i filie jego w **Lwowie** (Pańska 21),
w **Rzeszowie** i w **Wieliczce.** 3-6

Austr. patent N. 1246.

„Montania“

Węg. patent N. 15053.

Najwyższe odznaczenia od c.k. Tow. gosp. i Minist. roln. we Wiedniu, od Akademii wynal. w Paryżu,
od Dyrekcyi dóbr Cesars. i od Król. Węgierskich domen.

Wysiew wszystkich nasion za
pomocą jednego wału i jednego trybu.

Wichterlego siewniki uniwersalne

„MONTANIA“

polecają

najtaniej

Sieje na równinach i pochyłościach.

Niejednostajna jazda i wstrzą-
sienia bez wpływu, żaden regulato-
r.
Le kki, silny, pojedynczy, tani.

J. Neuberger i Ska Lwów, Gródecka 53.

Opisy i cenniki darmo i oplatnie.

KOMITET C. K. GAL. TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO
we Lwowie, ul. Słowackiego 8

sprowadza dla członków swoich

wszelkie nawozy sztuczne

wedle warunków specjalnego cennika.

**Rabaty przyznane Komitetowi przez fa-
bryki przy odbiorze wielkiej ilości nawo-
zów rozdziela się z końcem roku pomię-
dzy odbiorców.**